

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ МЕРЕЖІ ТИМЧАСОВИХ ЗАКЛАДІВ ТОРГІВЛІ В МІСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Торгівля – це форма обслуговування населення, важлива сфера діяльності країни, характерною рисою якої є динамічний розвиток.

Роздрібна торгова мережа – це тип торгівлі товарами, а також виконання послуг, сукупність роздрібних торгових підприємств і торговельних одиниць, розміщених і діючих на певній території для здійснення процесу продажу товарів населенню орієнтованих безпосередньо на покупця. Вагоме місце в системі даної мережі займають тимчасові заклади торгівлі.

Тимчасові заклади торгівлі – це малі архітектурні форми (павільйони, кіоски, торговельні намети, ятки), переважно збірно-розбірної конструкції, які є об'єктами дрібно-роздрібною торговельною мережі. Як правило, це недорогі споруди легкої конструкції, будівництво яких не вимагає значних капітальних витрат завдяки можливості використання модульних конструкцій та місцевих матеріалів, що сприяє скороченню термінів будівництва й монтажу.

Соціально-економічна ситуація в Україні призвела до скорочення, або ж до закриття цілої низки великих торгових підприємств та змусила скорочувати витрати на утримання великих торгових приміщень та зменшувати їх площу. Об'єкти дрібно-роздрібною торгівлі в таких умовах набули великої популярності та стали достатньо рентабельними. Завдяки мінімальному рівню стартового капіталу, необхідного для відкриття подібної торговельної точки, в дану сферу бізнесу постійно приходять нові інвестори, починаючи з початківців бізнесменів і закінчуючи великими підприємствами.

Проблема кількості торгових одиниць, їх розміщення та естетичних якостей і параметрів стала актуальною для багатьох міст України. Зокрема у Києві станом на 2017 рік налічується 6,5 тисяч законно встановлених тимчасових закладів торгівлі, що в разі перевищує норму середньостатистичного європейського міста.

Це значною мірою впливає на архітектурне обличчя міста, його естетичні якості та загальне сприйняття. Відсутність науково обґрунтованих рекомендацій по їх розміщенню та зовнішньому вигляду призводить до хаотичного їх розташування в міському середовищі, без урахування стильових та естетичних особливостей оточуючої забудови.

При аналізі розташування тимчасових закладів торгівлі виявлено, що необхідною умовою подальшого розвитку є, з одного боку, надання населенню максимальної зручності обслуговування цим типом

підприємств торгівлі з урахуванням росту потреб населення, а з іншого – системність підходу щодо їх проектування та розміщення.

Такі пункти продажу товарів розташовуються на вулицях і площах, у парках, на вокзалах, на автотрасах, на туристичних маршрутах, у місцях масового відпочинку, тобто в місцях великого напливу людей, а також безпосередньо у житлових зонах населених пунктів.

Часто при розташуванні об'єктів дрібнороздрібної торгівлі не враховується специфіка транспортно-пішохідної мережі міста, що заважає її нормальному функціонуванню.

Архітектурно-планувальні рішення кіосків формуються в залежності від місця розташування, призначення за товарною спеціалізацією, виду і кількості обладнання, кількості робочих місць. В залежності від геометрії об'ємно-планувальних рішень кіоски мають прості, складні та комбіновані форми плану.

На вибір об'ємно-планувального рішення впливає і місце та спосіб розташування, товарна спеціалізація та асортимент товарів. Від цього залежить конструктивне вирішення і прийоми розташування обладнання, вітрин тощо. Ефективність інженерно-технічних рішень забезпечується шляхом впровадження принципів універсальності, трансформативності і модульності конструктивних систем та інженерного оснащення.

Не зважаючи на доцільність такої форми торгівлі, як кіоск, в багатьох випадках розміщення об'єктів та їх архітектурно-планувальні рішення вступають в протиріччя із сформованою забудовою, створюють проблеми на пішохідних шляхах, погіршують санітарний стан територій, порушують естетику міського середовища. Кіоски, знаходячись на передньому плані в полі зору пішохода, суттєво впливають на загальне враження від міського середовища.

На даний час актуальним є питання врегулювання здійснення торгівлі та надавання послуг закладами тимчасової торгівлі. Це зумовлено стихійним характером здійснення торгівлі.

Хаотичне розміщення об'єктів тимчасової торгівлі ускладнює контроль за дотриманням правил та обсягів торгівлі. Вказана проблема не може бути вирішена виключно за допомогою ринкових механізмів.

Тому актуальним завданням поточного етапу розвитку підприємств тимчасової торгівлі в світлі сучасних містобудівних тенденцій є їх раціональне розміщення, забезпечення системності обслуговування, удосконалення функціонального зонування торговельних комплексів, забезпечення композиційної, естетичної та об'ємно-просторової інваріантності та їх тактовне включення в архітектуру міста.

Головним завданням при проектуванні та розміщенні тимчасових закладів торгівлі є підвищення архітектурно-планувальних, функціональних та естетичних якостей міського середовища. Новизна конструктивних та архітектурних рішень, доцільне містобудівне розташування повинні сприяти вирішенню цього завдання.